

A

B

C

för anställda vid

Bergs

1949

Då Du läser dessa ordningsregler, så skall Du se mer till deras mening och innebörd än till deras ordalydelse, ty om inte alla åtgärder, som befrämja ordning och trevnad kunnat medtagas i dessa ordningsregler, så innebär det inte, att Du i något avseende får underlåta att göra Ditt bästa för att upprätthålla allmän ordning till Din egen och Dina kamraters trevnad samt till förebyggande av olycksfall.

E. A. B E R G S F A B R I K S A K T I E B O L A G

Dessa ordningsregler hava utarbetats efter ingående diskussioner och i samförstånd mellan representanter för arbetare, arbetsledare, ingenjörer och övriga tjänstemän samt företagsledningen.

Ordning — Arbetets hävstång

Renlighet skapar trevnad

Ordningsmän

2

Till hjälp för upprätthållandet av den allmänna ordningen har i samråd med säkerhetstjänsten utsetts ett antal ordningsmän i fabriken. Deras namn finnas uppsatta på Verkstadsklubbens anslagstavla vid avlöningskontoret.

Ordningsmännens uppgifter äro många och maktpåliggande, och det är till fördel för Dig själv, om Du gör Ditt bästa för att hjälpa dem genom att handla i ordningsreglernas anda och mening för att skapa ordning och trevnad till förebyggande av olycksfall och ohälsa.

E. A. BERGS FABRIKS AKTIEBOLAG

Dessa ordningsregler hava utarbetats efter ingående diskussioner och i samförstånd mellan representanter för arbetare, arbetsledare, ingenjörer och övriga tjänstemän samt företagsledningen.

Ordning	—	Arbetets hävstång	Renlighet skapar trevnad
---------	---	-------------------	--------------------------

In- och utpassering

3

Du får passera fritt genom öppna grindar under 30 minuter före och 30 minuter efter ordinarie arbetstid samt under middagsrasten. På andra tider får Du passera genom gånggrinden.

Då Du på väg till och från arbetet går in och ut i fabriken, skall Du använda dörren vid avlöningskontoret och om Du av en eller annan anledning oundgängligen behöver komma in i fabriken för att hämta kvarglömda persedlar eller dylikt på tider, som denna dörr är låst, så kan Du hos portvakten få låna en nyckel till dörren.

E. A. BERGS FABRIKS AKTIEBOLAG

Dessa ordningsregler hava utarbetats efter ingående diskussioner och i samförstånd mellan representanter för arbetare, arbetsledare, ingenjörer och övriga tjänstemän samt företagsledningen.

Ordning	—	Arbetets hävstång	Renlighet skapar trevnad
---------	---	-------------------	--------------------------

Då Du kommer till fabriken på morgonen, är dörren vid avlöningskontoret upplåst och dörrarna till omklädningsrummen öppna. Ansvaret för att personalingången är upplåst vilar på den, som tänder smidesugnarna i smedjan.

Då Du går från arbetet på kvällen skola dörrar och fönster vara stängda. Ansvaret härför är fördelat mellan vissa bestämda personer, men Du är personligen ansvarig för att om Du passerar ut genom en låst dörr, Du inte (skjuter in och spärrar låskolven eller) lämnar denna öppen efter Dig. Om Du passerar en öppen dörr, som Du vet borde vara stängd, så bör Du i den allmänna ordningens intresse låsa och stänga den.

E. A. BERGS FABRIKS AKTIEBOLAG

Dessa ordningsregler hava utarbetats efter ingående diskussioner och i samförstånd mellan representanter för arbetare, arbetsledare, ingenjörer och övriga tjänstemän samt företagsledningen.

Ordning — Arbetets hävstång

Renlighet skapar trevnad

Då Du under den mörka årstiden kommer till arbetet, så är så mycket lyse tänt, att Du ser att taga Dig fram till Din arbetsplats. Arbetsbelysningen får sedan tändas sektionvis efter behov.

Dagsljus är bättre för ögonen än elektrisk belysning, varför Du bör se till, att det elektriska lyset släckes, så fort Du klarar Dig med dagsljuset. Då Du sedan lämnar arbetet på kvällen, så skall lyset givetvis släckas. Du bör särskilt tänka på att släcka lyset efter Dig i omklädningsrummen och på toaletterna, och om Du ser något lyse, som brinner i onödan, så släck det.

E. A. BERGS FABRIKS AKTIEBOLAG

Dessa ordningsregler hava utarbetats efter ingående diskussioner och i samförstånd mellan representanter för arbetare, arbetsledare, ingenjörer och övriga tjänstemän samt företagsledningen.

Ordning — Arbetets hävstång

Sparsamhet är en dygd

Strömbrytares till och frånslagning

6

Bortsett från strömbrytarna till belysningen, så är det egentligen endast två sorters strömbrytare, som Du får manövrera, nämligen strömbrytarna till Dina arbetsmaskiner och strömbrytarna till evakueringsfläkterna vid spånuttag samt vid skivor och stenar.

Kilowattjakt är tillåten hela året om, och tillåten för alla.

E. A. BERGS FABRIKS AKTIEBOLAG

Dessa ordningsregler hava utarbetats efter ingående diskussioner och i samförstånd mellan representanter för arbetare, arbetsledare, ingenjörer och övriga tjänstemän samt företagsledningen.

Sparsamhet är en dygd

För undvikande av olycksfall är det viktigt, att Du inte belamrar gångarna med lådor, utan att Du ställer lådorna rakt i förhållande till golvtilljorna och endast på de utrymmen, där lådor få staplas. Du bör även försöka se till, att lådorna bli staplade hörnrätt på varandra.

Sedan Du använt handtruckar och vagnar, bör Du ställa dem på de platser, som finnas uppmärkta för varje sådant redskap.

Om Du inte blivit beordrad att manövrera bilar, motortruckar, teltrar och traverser eller staplingsverktyg och transportband eller härmed jämförbara mekaniska anordningar, bör Du i Ditt eget och allas intresse undvika att taga befattning med dem. Ett oerfaret handskande med sådana anordningar kan medföra fara för liv och lem både för Dig och andra.

E. A. BERGS FABRIKS AKTIEBOLAG

Dessa ordningsregler hava utarbetats efter ingående diskussioner och i samförstånd mellan representanter för arbetare, arbetsledare, ingenjörer och övriga tjänstemän samt företagsledningen.

Ordning — Arbetets hävstång

Försiktighet är en dygd

Transport- anordningar

7

Om Du vid sjukdom eller olycksfall måste rycka in för en kamrat, så är det inte så roligt, att taga emot hans maskin smutsig eller full av spån. Lämna därför inte Din egen maskin efter arbetets slut i annat skick, än Du skulle vilja taga emot den efter en kamrat.

Den dagliga tillsynen av maskinen besparar Dig mycket arbete vid den grundligare lördagsrengöringen och den sparar även onödigt maskin-slitage.

E. A. BERGS FABRIKS AKTIEBOLAG

Dessa ordningsregler hava utarbetats efter ingående diskussioner och i samförstånd mellan representanter för arbetare, arbetsledare, ingenjörer och övriga tjänstemän samt företagsledningen.

Ordning — Arbetets hävstång

Renlighet skapar trevnad

Då Du går hem på kvällen, bör Din arbetsplats se ut, som om Du tänkte resa bort på semester. Arbetsmaterialet bör vara uppordnat, verktygen undanlagda i mån av utrymme samt lådor och skåp i sådant skick, att Du kan visa upp dem för vem som helst.

Den dagliga städningen av arbetsplatsen besparar Dig mycket arbete vid lördagsstädningen.

Om Du använder spott- eller askkopp, så får Du själv hålla den ren. Det finns en "spottkoppstång" på toaletten, som Du kan använda, då Du spolrar ur dessa pjäser.

Vid den dagliga städningen får Du tömma soporna i närmaste sopsamlingskärl. Vid lördagsstädningen får Du sopa ihop dem på närmaste "sopsamlingsställe", där de bli hämtade.

E. A. BERGS FABRIKS AKTIEBOLAG

Dessa ordningsregler hava utarbetats efter ingående diskussioner och i samförstånd mellan representanter för arbetare, arbetsledare, ingenjörer och övriga tjänstemän samt företagsledningen.

Ordning — Arbetets hävstång

Renlighet skapar trevnad

Anmälan av skador och defekter

10

Säg till Ditt arbetsbefäl, genast Du märker något fel på redskap eller anläggningar. Därigenom skyddar Du Dig själv och Dina kamrater mot olycksfallsrisker och Du hjälper företaget, genom att sätta det i stånd att reparera skadan, innan den onödigtvis förstoras och genom att förebyggande åtgärder kunna vidtagas mot ett återuppreparande av skadegörelsen.

En söndrig packning i en vattenledningskran kan kosta flera kubikmeter vatten på ett dygn och stopp i en toalett kan vålla mycket obehag, om det ej omhändertages snarast.

E. A. BERGS FABRIKS AKTIEBOLAG

Dessa ordningsregler hava utarbetats efter ingående diskussioner och i samförstånd mellan representanter för arbetare, arbetsledare, ingenjörer och övriga tjänstemän samt företagsledningen.

Små sår och fattiga föräldrar

Tobaksrökning

11

Om Du obrottsligt respekterar följande villkor, så kommer tobaksrökning tills vidare att medgivas i vissa delar av våra fabrikslokaler.

1. *Tobaksrökning är förbjuden* i samtliga utrymmen i hela källaren.
2. *Tobaksrökning är förbjuden* inom samtliga rödmarkerade områden på de planskisser angående tobaksrökning, som finnas anslagna och som Du är skyldig äga kännedom om.
3. *Tobaksrökning är förbjuden* i hela fabriken den sista halvtimmen före arbetets slut för dagen.
4. Avbrända tändstickor, tobaksavfall etc. får ej kastas annorstädes än i den askkopp, som varje rökare måste hålla sig med.
5. Depå Verkstadsklubbens anslagstavla angivna ordningsmännen äro personligen ansvariga för efterlevnaden av dessa föreskrifter. Det är även vars och ens skyldighet att iakttaga all den försiktighet som kräves för undvikande av eldsolyckor.

Om Du har Din arbetsplats inom ett för rökning förbjudet område, så får Du gå till närmaste tillåtna område och röka, men endast under förutsättning, att Du ej stör Dina kamrater.

E. A. BERGS FABRIKS AKTIEBOLAG

Dessa ordningsregler hava dikterats av brandchefen i Eskilstuna och brandingenjören i vårt försäkringsbolag.

Ordning skapar säkerhet

Omklädnings- och tvättrum

12

På anslagstavlor i omklädningsrummen finner Du de ordningsregler, som äro utarbetade för dessa lokaler och det vore bra, om Du ville läsa igenom dessa regler och rätta Dig efter dem så mycket som möjligt. Företaget har med betydande ekonomiska uppoffringar låtit bygga omklädningsrummen, men det kommer an på Dig att skapa trivsel i dessa genom att iakttaga god takt och ton.

E. A. BERGS FABRIKS AKTIEBOLAG

Dessa ordningsregler hava utarbetats efter ingående diskussioner och i samförstånd mellan representanter för arbetare, arbetsledare, ingenjörer och övriga tjänstemän samt företagsledningen.

Renlighet skapar trevnad

Toaletter

13

Visserligen kommer någon städning av toaletterna att ske centralt men toaletternas allmänna standard ifråga om hygien och renhet kommer i största utsträckning att bero på Dig själv. I varje toalett finnes ett anslag med uppmaning att lämna toaletten i det skick, Du vill finna den nästa gång Du kommer dit. Om Du följer den uppmaningen och dessutom undviker att använda annat än toalettpapper, så blir nog toaletternas standard tillfredställande.

E. A. BERGS FABRIKS AKTIEBOLAG

Dessa ordningsregler hava utarbetats efter ingående diskussioner och i samförstånd mellan representanter för arbetare, arbetsledare, ingenjörer och övriga tjänstemän samt företagsledningen.

Renlighet skapar trevnad

Liksom vid alla gemensamma anläggningar för hygien är det nödvändigt att var och en gör sitt bästa för att hålla även handfat och drickshoar i det skick, som Du helst vill ha dem själv.

Om Du undviker att använda dessa ställen som ask- eller spottkoppar eller till att kyla drycker eller dylikt, så får Du använda dem till det ändamål de är avsedda i mån av behov, men då Du vill tvätta Dig i samband med omklädning, så måste Du göra det i tvättrummet.

E. A. BERGS FABRIKS AKTIEBOLAG

Dessa ordningsregler hava utarbetats efter ingående diskussioner och i samförstånd mellan representanter för arbetare, arbetsledare, ingenjörer och övriga tjänstemän samt företagsledningen.

Renlighet skapar trevnad

Det finns så många cykelställ, att det räcker åt alla och därför bör Du undvika att ställa ifrån Dig cykeln någon annan stans än i cykelstället, för då riskerar Du bara, att den blir inställd i första bästa lediga ställ, och Du kan få det besvärligt att hitta den. Om Du gärna vill ha en numrerad plats, så säg till på avlöningskontoret.

För lättviktare finns ett antal cykelställ, som äro avpassade för grövre ringdimensioner och om Du åker lättviktare, bör Du lämpligen parkera Din maskin i dessa ställ.

Bilar och tyngre mc få parkeras på parkeringsplatsen bakom kontorshusets västra gavel och det är väl onödigt att kosta ord på några uppmaningar, att Du skall taga vara på utrymmet och parkera hänsynsfullt och köra extra försiktigt inom fabriksområdet.

E. A. BERGS FABRIKS AKTIEBOLAG

Dessa ordningsregler hava utarbetats efter ingående diskussioner och i samförstånd mellan representanter för arbetare, arbetsledare, ingenjörer och övriga tjänstemän samt företagsledningen.

Ordning skapar trevnad

Olycksfall i arbete, sjukdom

16

Om Du, trots alla försiktighetsåtgärder råkar ut för olycksfall, så skall Du, så snart Du fått skadan omplåstrad anmäla Dig på avlöningskontoret, om Du måste avbryta arbetet. Avlöningskontoret tar inte bara emot Din skadeanmälan utan ordnar även Dina ekonomiska mellanhanden med försäkringsbolaget. Närmare upplysningar om, vad som skall iakttagas vid olycksfall, som medföra arbetsoförmåga, finnas i skyddsföreskrifterna.

Om Du blir sjuk, så är det en god hjälp, om Du själv eller någon av de Dina ville ringa till avlöningskontoret och tala om, hur det står till med Dig och hur länge Du tror, att Du måste vara borta.

E. A. BERGS FABRIKS AKTIEBOLAG

Dessa ordningsregler hava utarbetats efter ingående diskussioner och i samförstånd mellan representanter för arbetare, arbetsledare, ingenjörer och övriga tjänstemän samt företagsledningen.

Ordning skapar trevnad

Nyanställda

17

Du vet ju själv, hur bortkommen och främmande man känner sig, då man börjar ett nytt jobb. Hjälp oss därför att taga hand om nykomlingarna och tala om för dem, hur vi ha det och vad vi ha, så att de känna sig hemma så snart som möjligt både med arbetet och vårt avlöningssystem och våra välfärdsanordningar.

E. A. BERGS FABRIKS AKTIEBOLAG

Dessa ordningsregler hava utarbetats efter ingående diskussioner och i samförstånd mellan representanter för arbetare, arbetsledare, ingenjörer och övriga tjänstemän samt företagsledningen.

Ordning skapar trevnad

Vi hos BERGS

En kortfattad handledning
tillägnad såväl äldre med-
arbetare som nyanställda

1951

ERIK ANTON BERG

Företagets grundare

* 30/3 1856 † 28/8 1903

Broschyren tillhör

Vad Du i första hand bör veta . . .

I denna korta handledning, liksom i vissa andra små trycksaker för bruk inom företaget, hava vi tagit oss friheten att använda Du-formen för att understryka den vikt, vi lägga vid kamratlig samverkan inom företaget.

Dig, som nu skall börja hos oss, hälsa vi välkommen och hoppas, att Du skall trivas med oss och vi med Dig. Du, som är gammal i gården och vet det mesta

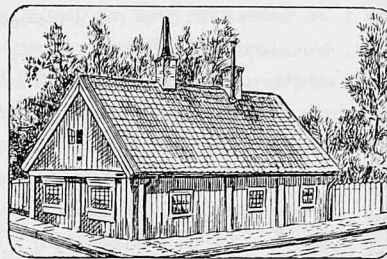
om, huru vi ha det, kanske i alla fall kommer att finna något av intresse i dessa rader.

Vi ha i detta lilla häfte försökt göra en sammanställning av vad vi hittills hunnit med hos oss för att skapa trivsel och trygghet i arbetet samt ordning och reda i vår mänskliga samvaro inom företags ram.

Vår strävan är givetvis att ytterligare förbättra både vårt företag och våra välfärdsanordningar i den mån som våra möjligheter härtill ökas, och om vi alla under fredliga förhållanden gemensamt sträva mot samma mål, så hoppas vi att genom arbete och sparsamhet kunna skapa underlag för en tryggare och rikare tillvaro för våra anställda.

Tängjusterare Emil Johansson, som den 30 maj 1949 kunde se tillbaka på 50 anställningsår och fortfarande (1950) verksam i företaget.

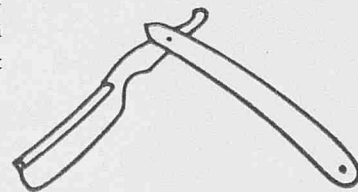

Hur vi började

I korsningen av Bruksgatan och Rademachergatan ligger en av de tre kvarvarande Rademachersmedjorna. I detta låga, röda trähus började i slutet av år 1879 den då 23-årige Erik Anton Berg att för egen räkning smida rakknivar. Starten skedde under mycket blygsamma förhållanden.

Redan efter några år kunde fabrikör Berg glädja sig åt, att hans rakknivar vunnit god marknad inte bara i Sverige utan att de började leta sig fram utomlands. År 1885 upptogs tillverkningen av skoknivar.

I december 1888 inköpte fabrikör Berg det första tomtområdet, nr 162 om 1.618 kvm, i kvarteret Vulkanen och allt eftersom behovet av större lokaler växte, inköptes tomt efter tomt inom kvarteret, tills företaget rådde om hela kvarteret, med undantag för hörnhusen vid Drottninggatan och Kungsgatan samt den lilla tomten i hörnet

av Rademachergatan och Bruksgatan. Strax före andra världskrigets utbrott bestämde emellertid Eskilstuna stad, att så stor del av denna tomtmark skulle läggas ut till gatumark och för resterande ytor utfärdades så restriktiva byggnadsbestämmelser att vår vidare utveckling på denna plats omöjliggjordes. Vi måste flytta, men kriget medförde stora påkänningar i flera avseenden även för vårt företag, och först på sensommaren 1948 kunde vi flytta ut smedjan till vår nuvarande anläggning vid Vilsta. Den 1 juni 1949 voro vi helt installerade i vår nya fabrik, som vi hoppas skall få fortsätta att utvecklas till vårt gemensamma och hela landets bästa.

Om vi återgå till att se på utvecklingen av vårt tillverkningsprogram så kan nämnas, att tillverkningen av eggjärn för snickare, såsom huggjärn, skölpar och hyveljärn påbörjades 1896. Två år senare utökades programmet med de första tängerna. 1914 påbörjades tillverkningen av trädgårdssaxar och år 1925 började vi med bultsaxtillverkning. På 1930-talet tillkom fabrikation av slakt- och hushållsknivar.

Kravet på kvalitet är tradition inom vårt

företag, och endast om var och en i det arbete, han eller hon blir satt att utföra, förblir trogen denna tradition, kunna vi upprätthålla vårt goda namn och rykte och bygga vidare på företaget, som numera exporterar större delen av sin tillverkning till ett stort antal av jordens kulturländer, där man förstär att uppskatta och är villig att betala för verklig kvalitet.

Den 28 augusti 1903 avled fabrikör Erik Anton Berg, men redan år 1901 hade företaget ombildats till aktiebolag med ett aktiekapital av 300.000:— kr, som sedan ökats efter hand för att nu uppgå till 1 milj. kronor. Ägare till företaget äro fabrikör Bergs efterlevande döttrar, fruarna Ingeborg Olsson f. Berg, Ebba Berlin f. Berg, Greta Carlsson f. Berg, Karin Alderin f. Berg och Magda Carlsson f. Berg, vilka tillsammans med verkställande direktören, civilingenjör C. Gust. Andersson och ingenjör Torkel Berg utgöra bolagets styrelse.

Bolaget sysselsätter f. n. (1950) ca 300 arbetare och ett 50-tal tjänstemän.

Del av fabriks-
hallen.

Vid utformandet av fabriken har i rationaliseringshänseende i första hand hänsyn tagits till kortast möjliga transportväg för den tillverkade produkten.

Avlöning

Avlöningsperioden sträcker sig från måndag morgon till lördag eftermiddag. För arbete, som utförts arbetsvecka 1, utbetalas avlöning fredag eftermiddag i arbetsvecka 2 o. s. v.

Avlöningen lämnas ut på arbetsplatsen, inlagd i kuvert tillsammans med en specifikation över hur avlöningssumman är sammansatt och huru skatt och andra avdrag beräknats.

Utom de lagstadgade avdragen för skatt förekommer hos oss avdrag för frivillig pensionering, som beskrivs under "Arbetarnas pensionering" samt avdrag för "böter", som dels kunna vara hänförliga till för sen ankomst eller förfallolös frånvaro och som dels kunna vara hänförliga till en frivillig överenskommelse med Verkstadsklubben. Alla "böter" avsättas till hjälp åt sjuka kamrater, varom mer skall sägas i ett annat sammanhang.

På avlöningsspecifikationen kan även förekomma avdrag för försäkringspremie för en frivillig försäkring i Folket-Samarbete gällande olycksfall utom arbete.

Avlöningskontoret.

Till sist förekommer förskott och avdrag på lönen för att den summa, som skall utbetalas, skall sluta på jämna femkronor, beroende på bristen på växlingsmynt.

Arbetarnas egen-pensionering

Enligt överenskommelse insättes för varje arbetare, som ej uttryckligen av sagt sig pensionering, för arbetare under 40 år $1\frac{1}{2}$ % och för arbetare över 40 år 2 % av bruttolönen på individuella böcker hos Kungl. Pensionsstyrelsen. Den tariffbeteckning, som tillämpas heter "R 2" och en uttömmande beskrivning över denna försäkrings konstruktion finnes i broschyren "1938 års meddelande angående Kungl. Pensionsstyrelsens frivilliga försäkring", som erhålles gratis på närmaste postkontor. Denna "premie" är avdragsgill vid deklaration för inkomstbeskattning.

För arbetare, som före pensioneringens början (1947) eller före sin anställning hos oss uppnått 60 levnadsår eller som ej äro svenska medborgare, göres motsvarande insättning på individuella, spärrade konton hos Eskilstuna Sparbank. Dessa insättningar äro ej avdragsgilla vid deklaration för inkomstbeskattning.

Medel insatta hos Pensionsstyrelsen kunna endast utbetalas i form av pension efter uppnådd pensionsålder.

Insättningen hos sparbanken får var och en disponera vid avgång ur tjänst hos Bergs.

Till vår "Pensionsstiftelse", varom närmare läses på sid. 8, inbetalar Bolaget det belopp, som motsvarar arbetarnas samlade insättning hos Kungl. Pensionsstyrelsen och Eskilstuna Sparbank.

Pensionsstiftelsen

E. A. Bergs Fabriks Aktiebolags Pensionsstiftelse, som det officiella namnet lyder, stiftades den 31 december 1937 och tillfördes från början ett kapital av kronor 90.000:—. Senare har vid olika tillfällen tillförts varierande belopp, så att kapitalet vid slutet av 1948 uppgick till kronor 130.000:—.

Stiftelsens ändamål är uteslutande att bereda pension åt arbetare och tjänstemän vid Bergs samt deras efterlevande anhöriga.

Stiftelsens medel förvaltas av dennas styrelse, som består av representanter för arbetare och Bolagets styrelse. Stiftelsens kapital kan enligt stadgarna och gällande lag aldrig återgå till Bolaget. Stiftelsens räkenskaper revideras av Bolagets revisorer.

Då pension beviljas, skall den pensionsberättigade erhålla skriftligt bevis härom. I annat fall äro ev. utbetalningar endast att betrakta som "pension tills vidare". Det faktum, att Bergs lämnar bidrag till stiftelsen, innebär icke, att några generella pensionsförpliktelser föreligga vare sig för Bolaget eller stiftelsen.

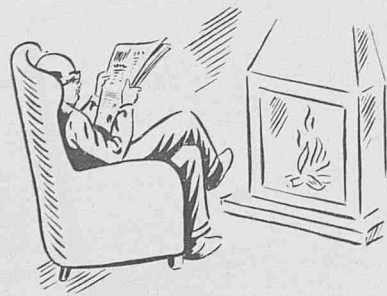
Sedan arbetarna börjat av-

sätta medel för sin egen pensionering genom Kungl. Pensionsstiftelsens frivilliga försäkring och i vissa fall på spärrade konton i Eskilstuna Sparbank, har Bolaget förbundit sig att tillföra Pensionsstiftelsen lika stort belopp, som arbetarnas gemensamma prestation. Dessa medel äro avsedda att under viss övergångsperiod möjliggöra ekonomiskt stöd åt de äldre arbetare, som ej kunna hinna bygga upp något pensionskydd för egen räkning. Efter denna övergångsperiod är det beräknat, att Bolagets prestation skall komma de individuella försäkringstagarna till godo i proportion till de egna insättningararna på pensionsboken.

Understöd åt sjuka

Om Du råkar ut för sjukdom, så ligger det i Ditt eget intresse att *snarast* meddela avlöningskontoret, hur det är med Dig och hur länge Din läkare tror, att Du kommer att bli borta, ty genom avlöningskontoret kan Du under vissa förutsättningar få sjukbidrag, som f. n. (1950) utgår för minimum sex arbetsdagar med kronor 20:—, för nio arbetsdagar med kronor 30:— och för tolv arbetsdagar med kronor 40:—, för femton arbetsdagar med kronor 50:— o. s. v.

Om sjukdomen varar längre tid än en månad erhålles kr. 40:—

per månad i sjukbidrag under längst 24 månader. Bidragen, som komma från Pensionsstiftelsen, utbetalas genom avlöningskontoret.

Vid dessa långa sjukdomsfall lämnar även Verkstadsklubben anslag till den sjuke med kronor 40: — per månad. Dessa anslag från Verkstadsklubben utgå av medel, som dels influtit genom de "böter", som omnämnes under kapitlet "Avlöning" (sid. 6) och dels genom den rabatt, som erhålles vid det kollektiva inköpet av frukostmjölken.

En förutsättning för att sjukbidrag och anslag skall kunna ifrågakomma är dock, att Du bidrager till Din egen-pension med fastställda belopp, som beskrives i kapitlet "Arbetarnas egen-pensionering" (sid. 7).

Förbandsrummet.

Sjukvårdsersättning

Med undantag för sjukhusvård eller läkararvode *vid olycksfall utom arbete*, så kan Du vid sjukdom av Bolaget få betalt för hälften av de kostnader, som under rubriken "Sjukvårdsersättningar" finnas angivna i Din medlemsbok med Eskilstuna Stads Erkända Centralsjukkas.

Om Du vill komma i åtnjutande av detta bidrag, så kan Du lämna Din sjukkassebok till Din förman, som ordnar så, att Du får beloppet genom avlöningskontoret.

Om Du inte är medlem av sjukkasas och anlitat läkare vid sjukdomsfall, så skall Du av läkare begära kvitto på arvodet. Om Du anlitar någon av följande läkare:

Dr F. Larsson
Dr B. Jönsson
Dr H. Nässén

så kan Du få hela beloppet ersatt av Bolaget, dock ej sådan extra behandling, som inte sjukkassan skulle ha ersatt.

Om Du besöker någon annan läkare, så ersätter Bolaget hälften av Din kostnad.

I bägge fallen skall Du lämna kvitto till förmanen, som ordnar så, att Du får pengarna från avlöningskontoret.

Begravningshjälp

Bolaget har sedan gammalt bidragit med kronor 100: — i begravningshjälp till avlidna anställda.

Lönsparande

Om Du ännu inte fyllt 25 år och är intresserad av lönsparande för ungdom, organiserad enligt Folkbrörelsernas Sparkampanj, så kan Du anmäla Dig på avlöningskontoret, som ordnar de praktiska detaljerna för Ditt deltagande i denna sparverksamhet.

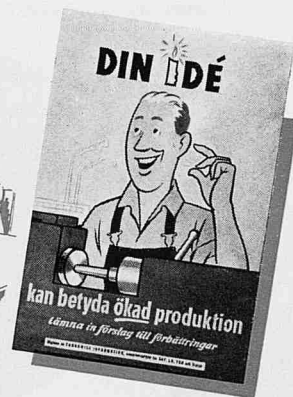
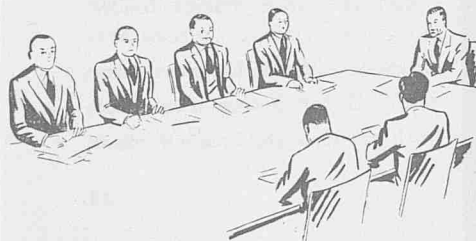
Företagsnämnd

Förslagsverksamhet

Enligt 1946 års avtal om Företagsnämnder har även vid vårt företag organiserats en företagsnämnd, som organ för information och samråd.

Nämnden, som består av sex representanter för vardera företaget och arbetarna samt tre för tjänstemännen, sammanträder en gång i kvartalet och Nämndens protokoll publiceras i vår tidning HAJEN.

Inom ramen för Företagsnämnden handlägges en del av förslagsverksamheten. Företaget är mycket angeläget, att Du skall komma med Dina förslag till förbättrade medel och metoder. Om Du lämnar Ditt förslag direkt till Verkställande Direktören, så tages förslaget till prövning och redovisas inför Företagsnämnden. Användbara förslag honoreras. Vill Du vara anonym, kan Du lägga Ditt förslag i Nämndens brevlåda, som finnes uppsatt i gången utanför avlöningskontoret. En speciell blankett benämnd "Mitt förslag" kan erhållas på avlöningskontoret.

Tidkontroll Tidstämplingskort Arbetsedlar

Tid är pengar, och våra hjälpmedel för tidkontroll äro densamma, som Du säkert gjort bekantskap med eller hört talas om på andra arbetsplatser.

Vi ha först tidstämplingskortet, som förmannen visar Dig. Det skall Du stämpla in om morgnarna, sedan Du klätt om Dig och är färdig att börja arbetet samt stämpla ut efter arbetstidens slut, innan Du klär om Dig för hemfärd eller eljest, då Du lämnar arbetet och återkommer till detsamma efter permission. Vi äro mycket noga med denna stämpling, och om Du skulle råka göra något fel vid densamma, så anmäl det genast för förmannen, som rättar till felet åt Dig. Om Du måste avlägsna Dig för permission, så gäller tidstämplingskortet med förmannens påskrift som permissionsedel hos portvakten, där det förvaras under Din frånvaro.

Då Du kommer tillbaka, får Du själv hämta det hos portvakten. Fusk med stämplingen brukar som regel få mycket tråkiga följder.

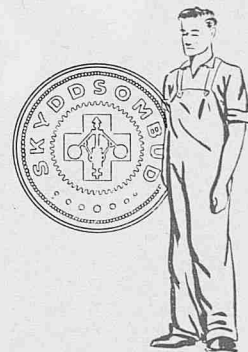
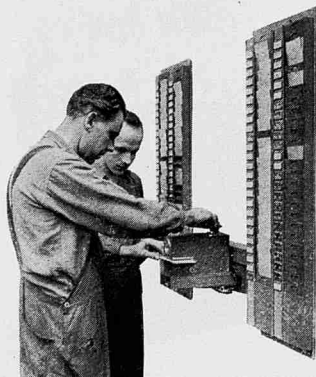
Arbetssedeln får Du av förmannen, då han anvisar Dig arbete och han visar Dig även hur stämp-

lingen skall ske, om Du är obekant med den saken. Vi skola här endast påpeka ett par saker beträffande arbetssedlarna. Sedan Du stämplat in arbetet, så får Du inte stoppa på Dig arbetssedeln eller förvara den vid Din arbetsplats. Den måste ovillkorligen stå i facket vid kalkyluret och då Du avslutat arbetet, måste Du genast stämpla ut sedeln och lämna den till förmannen. Det är viktigt, att arbetssedeln förblir ren och hel, då den annars kan ställa till mycket besvär i maskinsorteringen och om Du inte stämplar ut arbetssedeln omedelbart efter avslutat arbete, så ställer Du till en massa trassel för planeringsavdelningen, som så småningom upptäcker felet.

Säkerhetstjänst Skyddsombud

Grundläggande för säkerhetstjänsten inom vårt företag äro bestämmelserna i 1949 års arbetarskyddslag och arbetarskyddskungörelse jämte därtill hörande författningar.

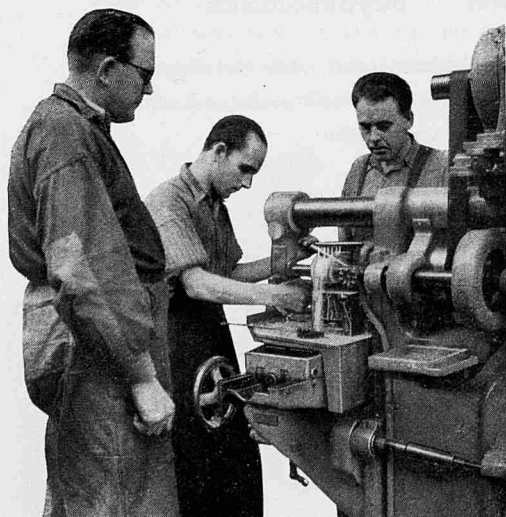
Inom verkstaden utser arbetarna själva skyddsombud och dessa jämte representeranter för företaget, arbetsledarna och övriga tjänstemän bilda en skyddskommitté, som sammanträder varje

kvartal för att behandla aktuella frågor inom säkerhetstjänsten.

Då Du anställs hos oss, får Du kvittera ut ett litet häfte, som heter "Skyddsföreskrifter", som Du bör studera noga, emedan efterlevnaden av dessa föreskrifter är en förutsättning för att olycksfallsförsäkringen till fullo skall gälla, om Du trots allt skulle råka ut för olycksfall.

Ditt arbetsbefäl kommer även att presentera Dig för Ditt närmaste skyddsombud.

Den nyanställda instrueras av instruktören i maskinens funktion och skötsel och skyddsombudet verkar för att vaktsamhet och ordentlighet iakttages av arbetaren samt att utfärdade föreskrifter efterföljas.

Ordningsföreskrifter Ordningsmän

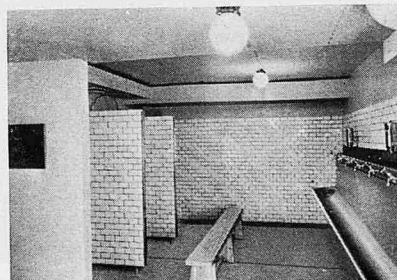
I samförstånd mellan representeranter för arbetare, arbetsledare, ingenjörer och övriga tjänstemän samt företagsledningen ha vi utarbetat några grundläggande föreskrifter för hur vi alla vill ha det på vår fabrik, och då Du börjar Ditt arbete hos oss, så får Du en liten broschyr i ordningsfrågor, som vi kallat för "A B C för anställda vid Bergs". För den gemensamma trevnadens skull be vi Dig respektera dessa ordningsregler.

Din förman kommer att presentera Dig för den ordningsman, som utövar tillsyn på Din arbetsplats, och namnen på samtliga ordningsmän inom hela fabriken finnas förtecknade på lista på Verkstadsklubbens anslagstavla.

Ordningsmännen äro utsedda av Verkstadsklubben och äro alltså arbetarnas egna förtroendemän.

I alla principiella ordningsfrågor gälla de till kollektivavtalet fogade "Verkstadsreglerna".

Omklädningsrum (ovan) samt tvätt- och duschrum (till höger).

Måltider

Om Du bor så långt från fabriken, att Du inte hinner hem på middagsrasten, så kan Du antingen äta i Marketenteriet eller också taga mat med Dig och ställa in den i något av de värmeskåp, som finnas i fabriken.

Marketenteriet har visserligen bekostats av företaget, som även avlönar förestånderskan, men det drives dock i övrigt som eget företag av en kommitté av arbetare och tjänstemän, och måltiderna serveras till självkostnadspris.

Servering vid bardisken.

Matsalen.

Korporationsklubben

För att under gemensam ledning samla intressen av idrottslig art vid vårt företag och främja samhörigheten mellan olika grupper av anställda har inom företaget organiserats en korporationsklubb, som bl. a. på sitt program har:

Allmän idrott - Bordtennis - Fotboll - Schack - Skytte.

Speciellt skyttet har gamla traditioner hos oss. Redan fabrikkör Erik Anton Berg omhuldade skyttet varmt och var överbefälhavare för skarpskyttekåren i Eskilstuna.

Medlem i korporationsklubben är var och en hos oss anställd, som inte anmält sin önskan att stå utom klubben. Namnen på funktionärerna inom klubbens styrelse och inom de olika sektionerna finnas angivna på en lista på Korpklubbens anslagstavla.

Det skulle glädja oss, om Du ville uppsöka någon av dessa funktionärer i fall Du är intresserad av någon av klubbens verksamhetsgrenar.

Företaget har under åren stött klubben ekonomiskt.

I skog och mark med BERGS fältskyttar.

Korplaget (1950).

Studieverksamhet

En kommitté bestående av arbetare och tjänstemän organiserar studiecirklar i mån av förekommande intresse. Företaget bidrager med kostnader för studiematerial såsom linguaphon- och korrespondenskurser och om Du är speciellt intresserad

för något enskilt ämne, så kan i regel även bidrag erhållas för sådana studier på vissa betingelser.

Namnen på de kommitterade för studieverksamheten återfinnes på företagets anslagstavla utanför avlöningskontoret. Tala med någon av de kommitterade om Dina studiefunderingar.

HAJEN

Vår personaltidning HAJEN utkommer en gång i kvartalet och Du är hjärtligt välkommen med Dina bidrag. Din anonymitet garanteras, om Du så önskar. HAJEN har också en särskild brevlåda för bidrag. Lådan är uppsatt i gången utanför avlöningskontoret.

Anslagstavlor

Innanför fabriksdörren vid avlöningskontoret sitta alla anslagstavlor. Du passerar dem säkert flera gånger om dagen och Du bör nog taga Dig en titt på dem då och då, för det är många viktiga saker, som inte meddelas på annat sätt än genom anslag på någon av tavlorna.

Takt och ton

Vi ha i samråd med arbetare och tjänstemän gjort vårt bästa för att i fabriken åstadkomma så praktiska och ändamålsenliga anordningar som möjligt för allmän trivsel och välfärd, men det kommer an på Dig och Dina kamrater att skapa den goda tonen och andan på arbetsplatsen.

Om Du har något gott att säga om Din arbetsplats hos oss, så säg det till Din omgivning, men om det är något, som Du tycker är fel, så tala om det för Dina överordnade, så kanske det kan rättas till.

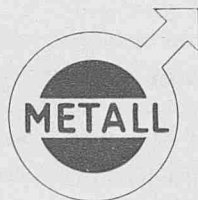
Arbetareorganisationen

Verkstadsklubb finns organiserad och den är ansluten till Svenska Metallindustriarbetareförbundets avd. 23 i Eskilstuna.

Genom Dina kamrater kan Du säkert komma i förbindelse med Verkstadsklubbens funktionärer.

Uppbörd av avgifter.

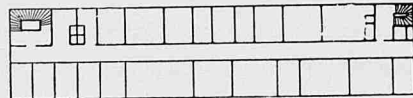
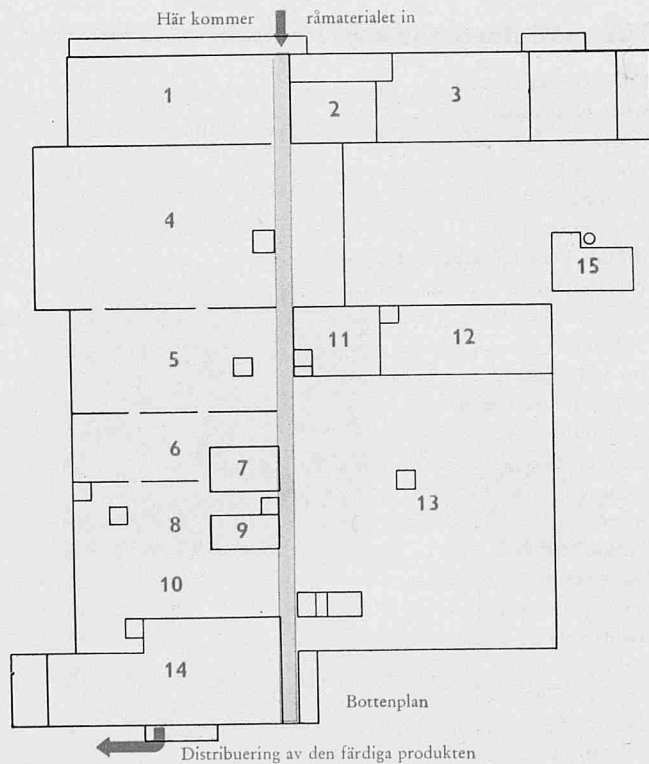
BERGS Verkstadsklubb styrelse år 1951

Adolf Flodström (ordf.)	Smärglingsavdeln.
Gustav Axenborg	Verktygstillverkn.
Helge Gustavsson	Verktygstillverkn.
Eskil Karlsson	Härdningsavdeln.
Henry Lood	Tångavdeln.

Innehållsförteckning

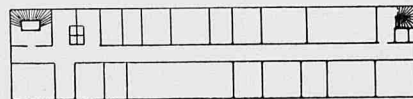
Anslagstavlor	21
Arbetareorganisationen	22
Arbetarnas egen-pensionering	7
Arbetsnedlar	14
Avlöning	6
Begravningshjälp	12
BERGS Verkstadsklubb styrelse år 1950	22
Företagsnämnd	13
Förslagsverksamhet	13
"HAJEN"	20
Hur vi började	3
Korporationsklubben	19
Lönsparande	12
Måltider	18
Ordningsföreskrifter	17
Ordningmän	17
Pensionsstiftelsen	8
Plan över företaget	24
Sjukvårdsersättning	11
Skyddsombud	15
Studieverksamhet	20
Säkerhetstjänst	15
Takt och ton	21
Tidkontroll	14
Tidstämplingskort	14
Understöd åt sjuka	9
Vad Du i första hand bör veta	1

Plan över företaget

1:a våningen

Omfattar ingenjörskontor, inköp, ritkontor, planering, laboratorier etc.

2:a våningen

Omfattar direktion, försäljning, reklam, ekonomi, kassa, kostnadsavd. etc.

Fabriken är med hänsyn till företagets tillverkningsprogram uppdelad i två halvor, skilda åt genom en bred transportväg. Inom den högra sker tillverkningen av tänger och saxar medan inom den vänstra eggverktygen framställas.

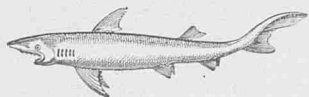
1 Råvarulager.	9 Etsning.
2 Pressarhall.	10 Skafthning.
3 Skafthtillverkning.	11 Verktygsförråd.
4 Smedja.	12 Verktygstillverkning.
5 Härdning (eggverktyg).	13 Tångavdelning.
6 Maskinslipning.	14 Lager för färdigvaror.
7 Slipskivetillverkning.	15 Panncentral.
8 Slipning och smärgling.	

Mottot vid planeringen av fabriken har varit:

*De billigaste transporterarna äro de,
som aldrig behöva utföras.*

Vi hos BERGS

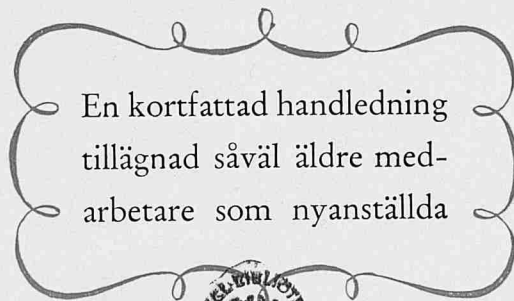
Företagets varumärke

*En tillgång för oss alla
väl värt att vårda*

Bergs

REKLAM Br 22. 4/1951

Nermans Trycksaker, Karlstad 84283

1951

1000

1000

AKTIEBREF

N^o E. A. BERGS FABRIKS ^{UTI} AKTIEBOLAG
ÅKronor **ETT TUSEN** Kronor

Herr

10000

*som för en aktie uti E. A. Bergs Fabriks Aktiebolag inbetalt 1000 kronor,
tillförsäkras genom detta aktiebref motsvarande andel i bolagets egendom med rättigheter
och skyldigheter, som gällande bolagsordning bestämmer.*

Eskilstuna den 190

för E. A. Bergs Fabriks Aktiebolag
Dess Styrelse:

Med detta aktiebref följa 10 utdelningskuponger jemte talong.

1000

1000

BOLAGSORDNING

FÖR

E. A. BERGS FABRIKS AKTIEBOLAG.

§ 1.

Detta bolag, hvars firma är E. A. Bergs Fabriks Aktiebolag, är grundadt på aktier med begränsad ansvarighet enligt bestämmelserna i lagen om aktiebolag den 28 Juni 1895.

§ 2.

Bolagets verksamhet har till föremål att idka tillverkning af och handel med jern- och stålmanufakturvaror och andra därmed jämförliga artiklar.

§ 3.

Bolagets styrelse har sitt säte i Eskilstuna.

§ 4.

Bolagets aktiekapital skall utgöra minst Trehundratusen (300,000) och högst Sexhundratusen (600,000) Kronor.

§ 5.

Aktie skall lyda å Ett Tusen (1000) Kronor, och skola aktiebrefven ställas till viss man.

§ 6.

Alla aktier skola medföra samma rätt till andel i bolagets tillgångar och vinst.

§ 7.

Har aktie på annat sätt än genom arf, gåfva eller giftorätt öfvergått till person, som icke förut är delegare i bolaget, skall aktien hembjudas förutvarande aktieegare till inlösen genom skriftlig anmälan till bolagets styrelse. Åtkomsten af aktien skall därvid styrkas. När aktie sålunda till inlösen hembjudits, skall styrelsen därom underrätta bolagets delegare på sätt om meddelanden till aktieegarne är föreskrifvet med anmodan till den, som önskar af lösningsrätten sig begagna att skriftligen anmäla sig hos styrelsen inom två månader därefter. Anmäla sig därvid flera, skall företrädesrätten dem emellan bestämmas genom lottning, dock att, därest samtidigt flera aktier hembjudits, aktierna först så långt ske kan skola jämt fördelas bland dem, som vilja lösa.

Lösebeloppet skall utgöra aktiens värde, enligt senaste bokslut. Derest inom stadgad tid ej någon anmält sig vilja inlösa hembjuden aktie, eger den hembudet gjort för aktien vinna inträde i bolaget.

§ 8.

Bolagets styrelse består af tre ledamöter med en suppleant för dem.

Såväl ledamöter som suppleanten väljas vid ordinarie bolagsstämma för ett år i sänder. Afgående ledamot eller suppleant kan återväljas.

Styrelsen, som inom sig utser ordförande, är beslutsmässig, när två ledamöter äro tillstädes, såvida dessa äro om beslutet ense.

Undertecknade ledamöter i styrelsen för E. A. Bergs Fabriks Aktiebolag intyga härmed riktigheten af förestående bolagsordning

Erik Anton Berg. August Belin. Clas Wilhelm Andersson.

Egenhändiga underskrifterna intyga:

Jéan Åberg,
Banktjensteman.

Carl Pettersson,
Bankvaktmästare.

1900 den 3 December beviljades af Kungl. Patent- och Registreringsverket registrering för E. A. Bergs Fabriks Aktiebolag (se Band 42, Blad 19, Akt. 4107). Stockholm som ofvan.

HENNING BIÖRKLUND.

§ 9.

Bolagets firma tecknas af den eller dem bland styrelsens ledamöter, som styrelsen dertill utser.

§ 10.

För granskning af styrelsens förvaltning och bolagets räkenskaper utses årligen å ordinarie bolagsstämma två revisorer och en suppleant för dem.

§ 11.

Bolagets räkenskaper skola den 31 December hvarje år i fullständigt bokslut sammanföras. Bokslutet skall vara verkställt senast den 1 Mars påföljande år, då räkenskaperna jämte tillhörande handlingar äfvensom af styrelsen afgifven förvaltningsberättelse och balansräkning för senaste räkenskapsåret skola för granskning öfverlemnas till de utsedda revisorerna, hvilka senast den 1 April böra öfver granskningen afgifva skriftligt utlåtande, däri ansvarsfrihet för styrelsen bestämdt tillstyrkes eller afstyrkes.

§ 12.

Bolagsstämma öppnas af styrelsens ordförande eller, vid förfall för honom, af annan ledamot af styrelsen, hvarefter närvarande röstberättigade genom öppen omröstning efter hufvudtalet sig emellan välja ordförande vid stämman.

Öfriga val vid bolagsstämma verkställas med slutna sedlar, å hvilkas yttre sida röstetalet antecknas. Eljest sker alltid omröstning öppet.

§ 13.

Ordinarie bolagsstämma skall hållas i Eskilstuna en gång om året inom Maj månads utgång.

Å denna stämma skall styrelsen framlägga förvaltningsberättelse jämte balansräkning för det förflutna räkenskapsåret tillika med revisorernas utlåtande öfver den af dem verkställda granskningen.

Utom öfriga frågor, hvilka i behörig ordning till stämman afgörande hänskjutas, skola därjemte å densamma följande ärenden till behandling förekomma, nemligen:

- 1:o fråga om beviljande af ansvarsfrihet åt styrelsen för den tid, revisorernas utlåtande afser;
- 2:o fråga om användningen af den vinst, som å bolagets rörelse uppkommit, samt, därest vinstutdelning beslutas, när densamma får af aktieegarne lyftas;
- 3:o val af styrelse; samt
- 4:o val af revisorer för det löpande räkenskapsåret.

§ 14.

Meddelande till aktieegarne kungöras i Sörmlandsposten eller annan tidning i orten, som bolagsstämma kan därtill utse, kallelse till bolagsstämma senast åtta dagar före stämman.

BOLAGSORDNING

FÖR

E. A. BERGS FABRIKS AKTIEBOLAG

§ 1.

Detta bolag vars firma är E. A. Bergs Fabriks Aktiebolag är grundat på aktier med begränsad ansvarighet enligt bestämmelserna i lagen om aktiebolag den 28 juni 1895.

§ 2.

Bolagets verksamhet har till föremål att idka tillverkning av och handel med järn- och stålmanufakturvaror och andra därmed jämförliga artiklar.

§ 3.

Bolagets styrelse har sitt säte i Eskilstuna.

§ 4.

Bolagets aktiekapital skall utgöra minst femhundredratusen (500,000:—) och högst enmillionfemhundredratusen (1,500,000:—) kronor.

§ 5.

Aktie skall lyda å Ett Tusen (1,000:—) kronor; och skola aktiebrevens ställas till viss man.

§ 6.

Alla aktier skola medföra samma rätt till andel i bolagets tillgångar och vinst.

§ 7.

Har aktie på annat sätt än genom arv, gåva eller giftorätt övergått till person, som icke förut är delägare i bolaget, skall aktien hembjudas förutvarande aktieägare till inlösen genom skriftlig anmälan till bolagets styrelse. Åtkomsten av aktien skall därvid styrkas. När aktie sålunda till inlösen hembjudits, skall styrelsen därom underrätta bolagets delägare på sätt om meddelanden till aktieägarna är föreskrivet med anmodan till den, som önskar av lösningsrätten sig begagna att skriftligen anmäla sig hos styrelsen inom två månader därefter. Anmäla sig därvid flera, skall företrädesrätten dem emellan bestämmas genom lottning, dock att, därest samtidigt flera aktier hembjudits, aktierna först så långt ske kan skola jämt fördelas bland dem, som vilja lösa.

Lösebeloppet skall utgöra aktiens värde, enligt senaste bokslut. Därest inom stadgad tid ej någon anmält sig vilja inlösa hembjuden aktie, äger den hembudet gjort för aktien vinna inträde i bolaget.

§ 8.

Bolagets styrelse består av minst tre, högst sju ledamöter med en suppleant för dem.

Såväl ledamöter som suppleanten väljas vid ordinarie bolagsstämma för ett år i sänder. Avgående ledamot eller suppleant kan återväljas.

Styrelsen, som inom sig utser ordförande, är beslutsmässig, när minst halva antalet ledamöter äro tillstädes, såvida dessa äro om beslutet ense.

Att närslutna handling, för så vitt aktiebolagsregistret utvisar, innefattar den för *E. A. Bergs Fabriks Aktiebolag* nu gällande ordning, det varder härmed till bevis meddelat. Stockholm och Kungl. Patent- och Registreringsverket den 7 september 1937.

§ 9.

Bolagets firma tecknas av den eller dem inom eller utom styrelsen, som styrelsen därtill utser.

§ 10.

För granskning av styrelsens förvaltning och bolagets räkenskaper utses årligen å ordinarie bolagsstämma två revisorer och en suppleant för dem.

§ 11.

Bolagets räkenskaper skola den 31 december varje år i fullständigt bokslut sammanföras. Bokslutet skall vara verkställt senast den 1 mars påföljande år, då räkenskaperna jämte tillhörande handlingar ävensom av styrelsen avgiven förvaltningsberättelse och balansräkning för senaste räkenskapsåret skola för granskning överlämnas till de utsedda revisorerna, vilka senast den 1 april böra över granskningen avgiva skriftligt utlåtande, däri ansvarsfrihet för styrelsen bestämt tillstyrkes eller avstyrkes.

§ 12.

Bolagsstämma öppnas av styrelsens ordförande eller, vid förfall för honom, av annan ledamot av styrelsen, varefter närvarande röstberättigade genom öppen omröstning efter huvudtalet sig emellan välja ordförande vid stämman.

Övriga val vid bolagsstämma verkställas med slutna sedlar, å vilkas yttre sida röstetalet antecknas. Eljest sker alltid omröstning öppet.

§ 13.

Ordinarie bolagsstämma skall hållas i Eskilstuna en gång om året inom maj månads utgång.

Å denna stämma skall styrelsen framlägga förvaltningsberättelse jämte balansräkning för det förflutna räkenskapsåret tillika med revisorernas utlåtande över den av dem verkställda granskningen.

Utom övriga frågor, vilka i behörig ordning till stämmans avgörande hänskjutas, skola därjämte å densamma följande ärenden till behandling förekomma, nämligen:

1:o fråga om beviljande av ansvarsfrihet åt styrelsen för den tid revisorernas utlåtande avser;

2:o fråga om användningen av den vinst, som å bolagets rörelse uppkommit, samt därest vinstutdelning beslutas, när densamma får av aktieägarna lyftas;

3:o val av styrelse; samt

4:o val av revisorer för det löpande räkenskapsåret.

§ 14.

Meddelanden till aktieägarna kungöres i Sörmlandsposten eller annan tidning i orten, som bolagsstämma kan därtill utse, kallelse till bolagsstämma senast åtta dagar före stämman.

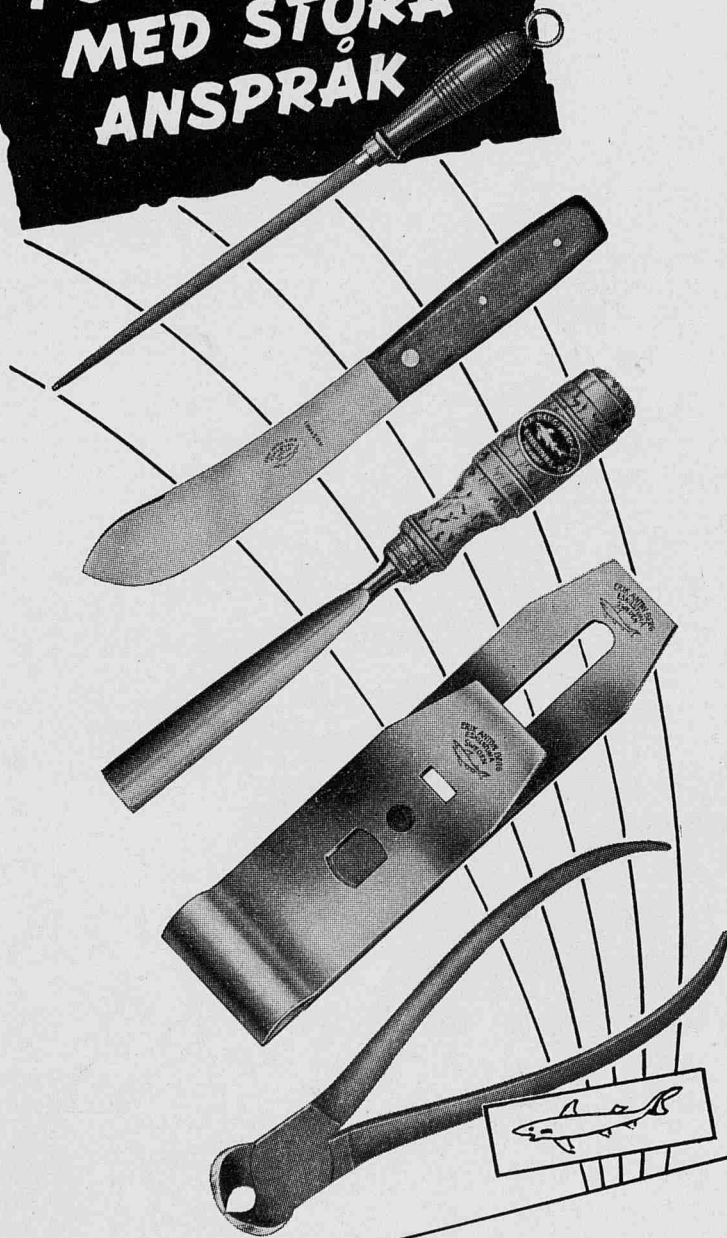
Ex officio:

GÖRAN MÖRNER

**FÖR KUNDER
MED STÖRA
ANSPRÅK**

Plock ur Bergs
annonsportfölj.

EN VAN HAND KÄNNER
ATT DET ÄR ETT BRA VERKTYG

Bergs
VERKTYG

E.A. BERGS FABRIKS AKTIEBOLAG ESKILSTUNA

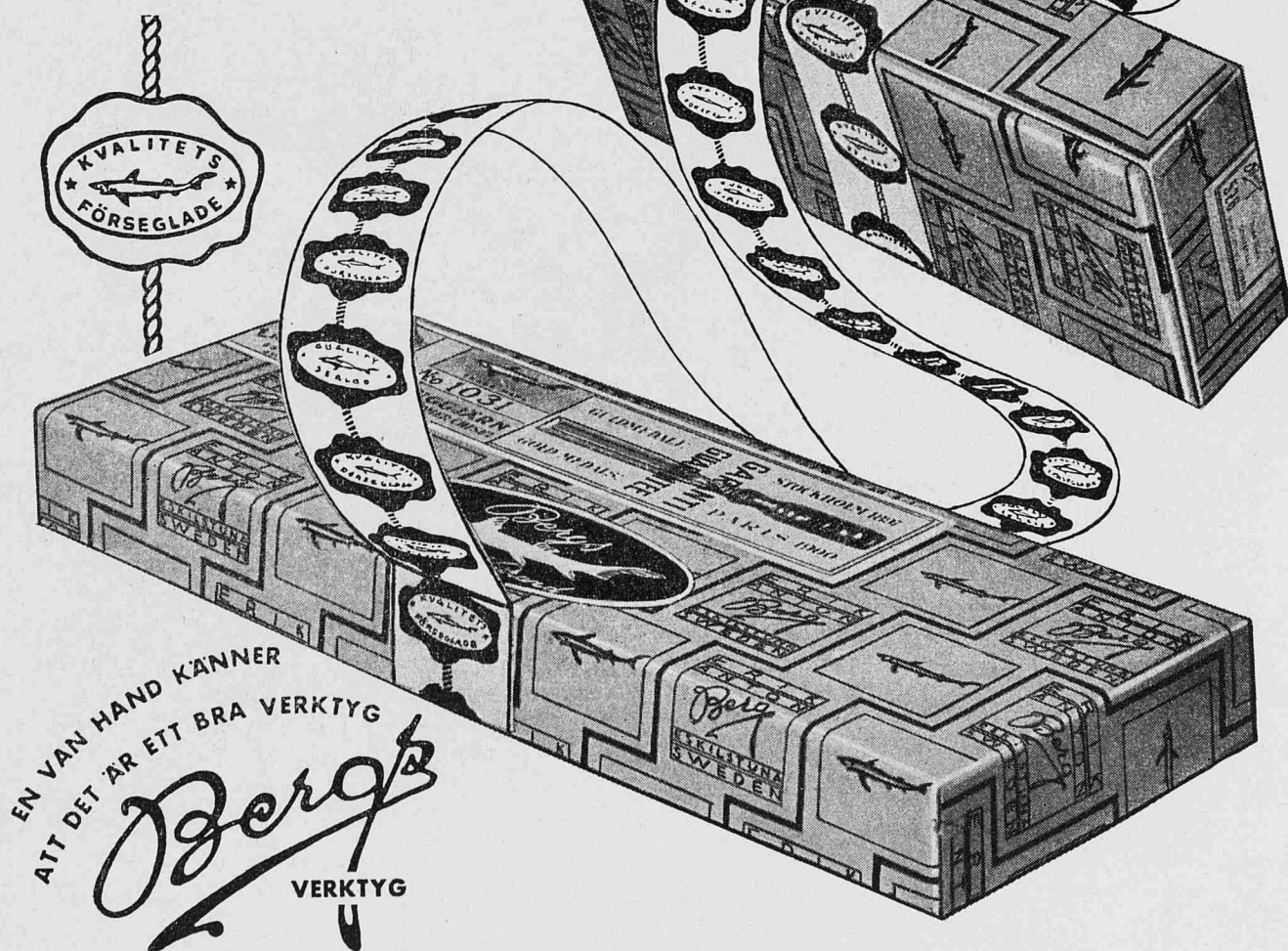
Plock ur Bergs annonsportfölj.

BERGS VERKTYG

KVALITETSFÖRSEGLADE

När **BERGS** verktyg efter en sista kontroll och avsyning paketeras, förseglas förpackningarna numera med tryckta förslutningsremсор.

Ser Ni den ljusröda remsan med **BERGS** sigill i rött på en förpackning, har Ni full garanti, att den innehåller goda och låtsålda kvalitetsverktyg.

EN VAN HAND KÄNNER
ATT DET ÄR ETT BRA VERKTYG

Bergs
VERKTYG

E. A. BERGS FABRIKS AKTIEBOLAG • ESKILSTUNA

BERG QUALITY TOOLS

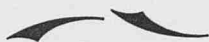
PLIERS
NIPPERS
PINCERS
WOOD CHISELS
BOLT CLIPPERS
PLATE SHEARS
HOLE PUNCHES
HAND VICES
SHOEMAKERS'
KNIVES
BUTCHER
KNIVES
HOUSEHOLD
KNIVES
GARDENING
SHEARS
&c

A SKILLED HAND
FEELS THE GOOD TOOL
Berg
TOOLS

the name in hand tools since 1880

E. A. BERGS FABRIKS AKTIEBOLAG • ESKILSTUNA

Program

E. A. BERGS FABRIKS AKTIEBOLAG

Jubileumsfest

LÖRDAGEN DEN 22 OKTOBER

1955

Kl. 15,00—16,00

Samling

Visning av fabriken av de anställda själva

Musik av Skyttemusikkåren

Kl. 16,00 Anföranden

Utdelning av Patriotiska Sällskapets medaljer

Anföranden

Kl. 18,30 Middag

Skyttemusiken konserterar

Kl. 20,15 Jubileumsrevy "De' va' då de'." Regi Karl Alm

Kl. 22,00 Förfriskningar — Dansen börjar

Kl. 23,45 Kaffe, thé, kakor

Kl. 01,30 Dansen slut

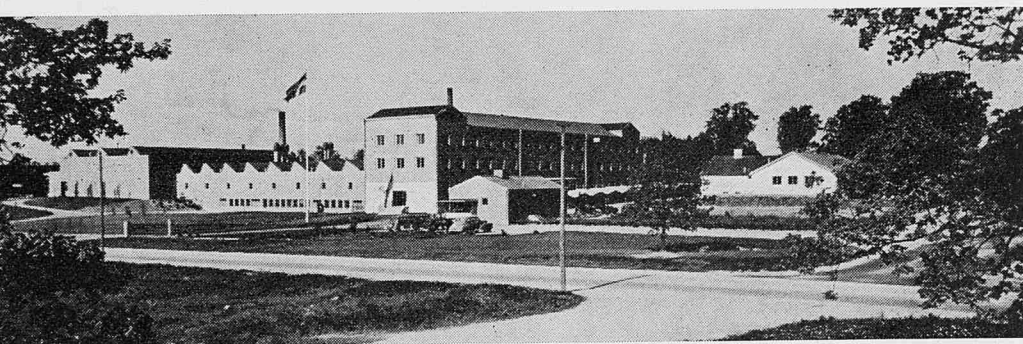
★ ★ ★

Svensk industri av i dag

BERGS BOLAG

— smedjan som blev storindustri

Många av de män, som lade grunden till den svenska verkstadsindustrins uppsving, saknade både kvalificerad teknisk skolning och kapital. Men de hade en ingående praktisk förtrogenhet med det material, som de använde i sin tillverkning, de förstod att genom korrekta affärsmetoder skapa respekt för sig själva och sina företag, och de besjälades av en framåtanda, som inte

kunde undgå att ge resultat. De var av samma hårda virke som det stora flertalet av de emigranter, vilka under detta kritiska skede i den svenska fattigdomens historia utvandrade till Amerika, och de förstod att — på sitt sätt och inom landets egna gränser — bryta ny mark.

En av dessa pionjärer, Erik Anton Berg, gick som ung man själv ut i de

sörmländska samhällena och sålde de rakknivar, som han gjorde i sin lilla smedja i Eskilstuna. När han kom tillbaka till stan, kunde han för de intjänta pengarna köpa råvaror för tillverkningen av en ny serie. Om hans materiella resurser sålunda var ytterligt blygsamma, hade han emellertid i gengäld en osedvanligt god kännedom om det svenska stålets egenskaper. Han insåg också vikten av ett förstklassigt smidesarbete, och det var främst tack vare hans sätt att behandla stålet, som hans produkter från första början vann anseende för god kvalitet.

Den smedja, där han 1880 vid endast 23 års ålder började sin verksamhet, var förlagd till ett av de små trähus mitt i Eskilstuna, som på befallning av Karl X Gustav hade byggts för Reinhold Rademacher och hans smeder. Redan år 1888 kunde emellertid E. A. Berg inköpa ett större tomtområde. Där lät han uppföra en fabrik, som försågs med det bästa av den tidens maskinella utrustning. Hans rörelse växte, och det dröjde inte länge, förrän hans produkter blev internationellt bekanta. Härtill bidrog inte minst uppmärksammade deltaganden i stora utställningar på skilda håll i världen. Gång efter annan

blev firman i hård konkurrens prisbelönad, bland annat vid världsutställningen i Paris 1900 — samma år som Berg registrerade sitt företag som aktiebolag.

Under denna första period hade tillverkningsprogrammet successivt och planmässigt breddats. Till rakknivarna fogades sålunda år 1885 skomakarknivar, en produktgrupp som med åren skulle komma att utgöra en icke oviktig del av bolagets export. Från första början tog Berg materialet till dessa knivar från Fagersta, och alltsedan dess har samarbetet mellan de båda företagen fortlöpande utvidgats. Två nya märkesår blev 1896 och 1898, då snickeriverktygen respektive tängerna kom in i bilden. Med dessa kompletteringar av sitt program hade Berg lagt grunden till en utveckling i riktning mot modern stor-drift. Själv skulle han endast få uppleva dess tidigaste skede — han dog redan år 1903 —, men hans och hans firmas namn skulle med åren bli kända och vinna anseende även i de mest avlägsna länder.

I hajens tecken

I dag går omkring 60 procent av Berg-produkterna på export, och bolaget har

Lokalerna i Bergs fabrik är ljusa och luftiga. Bilden visar en del av bearbetningsverkstaden.

egna representanter i ett 50-tal stater. Hajmärket — symbolen för styrka, smidighet och skärpa — har i alla världsdelar blivit en garanti för gott stål och god stålbehandling. »The shark brand» är ett känt begrepp inte bara i de kvalitetsmedvetna industri-länderna i väster utan också bland färgade yrkesmän i Afrika och Asien, som många gånger har svårt att stava och lägga ihop de fyra bokstäverna i namnet Berg.

Ju mera bolagets internationella kontakter byggs ut, desto viktigare har det blivit att anpassa produkterna efter lokala förhållanden och önskemål. Bland de över 2.000 olika artiklar, som det nuvarande programmet omfattar, finner man också ett rikhaltigt och intressant sortiment av varianter. Slaktarna i USA och Argentina vill t.ex. ha betydligt mera bredbladiga knivar än sina kolleger i Europa. Snickarna i Egypten skall ha yxor och deras yrkesbröder i Japan och Thailand hyveljärn av mycket speciella typer. De trädgårdssaxar, som går till Nya Zeeland, måste även kunna användas till att klippa fårklövar. Och de tänger för klippning av ståltrådstängesel, som skall säljas till sydamerikanska gauchos,

Ett rikt sortiment av tänger utgör en av huvudgrupperna i Bergs produktion.

måste vara försedda med en särskild ring för att snabbt och lätt kunna häktas fast vid läderbältet.

Upprustning för fortsatt expansion

När krigsårens avspärrning bröts, var det ånyo dags att genomföra en väsentlig ökning av tillverkningskapaciteten. En stor tomt i utkanten av Eskilstuna hade förvärvats redan år 1944, och 1947 började man uppföra den nya fabriken. Följande år gjordes den första inflyttningen, och sedan följde avdelning efter avdelning. Denna fabrik, som har en sammanlagd golvyta av omkring 19.000 m², är fortfarande i många avseenden ett mönster för industrianläggningar. Vid planeringen har man sålunda med framgång tillämpat den gamla goda grundsatsen, att de transporter är billigast, som man aldrig behöver utföra. Genomströmningsprincipen har med andra ord följts så långt det överhuvudtaget varit möjligt. De olika avdelningarna är så placerade, att råvaran från lagret vandrar praktiskt taget rakt igenom fabriken och kommer fram som färdig produkt vid packningsavdelningen i motsatta delen av verkstaden. Tvärs genom fabriken går en centralgång, som delar upp bearbetningsverkstaden i två delar — på den ena sidan har man fabrikationen av eggverktyg och på den andra tillverkningen av tänger. Hela byggnaden är vidare projekterad så, att samtliga avdelningar skall kunna utbyggas utan att hindra eller hindras av andra avdelningar. Då verksamhetens art kräver stora möjligheter till omDispositioner av maskiner och utrustning, har även denna sida av

projekteringen ägnats särskild uppmärksamhet.

Bland de egenskaper, som främst bidrog till fabriken E. A. Bergs framgångar, var hans målmedvetna strävan att i sin verksamhet nyttiggöra dåtidens senaste tekniska rön och hans förmåga att finna rationella och tillförlitliga kontrollmetoder. Det arv han härvidlag lämnade efter sig, har varit förpliktande för hans efterträdare. Tillverkning av kvalitetsverktyg kräver inte bara ett rent och riktigt råmaterial, det fordras också precision, en noggrann kontroll i olika etapper av fabrikationen och — i synnerhet under nu rådande konkurrensförhållanden — en avancerad teknisk forskning. Genom uppförandet av den nya fabriken skapades de erforderliga förutsättningarna för att Bergs Bolag i alla dessa hänseenden skulle kunna försvara sina stolta traditioner — samtidigt som personalen fick en arbetsmiljö, som inte kunde undgå att inge en känsla av trivsel.

Samarbete stärker konkurrenskraften

Det decennium, som nu går mot sitt slut, har för hela Västerlandet varit en tid av stark industriell expansion. En varaktig högkonjunktur har hjälpt även svårt krigshärjade länder att snabbt bygga upp en ny, högeffektiv produktionsapparat. Den internationella konkurrensen har oavslutligt skärpts. På den europeiska kontinenten har därtill uppstått en blockbildning, som är ett imponerande resultat av en energisk ansträngning att ersätta sekelgamla stridigheter med konstruktivt samarbete men som för länder

utanför sexmaktgruppen innebär ett kännbart handicap i bearbetningen av dessa viktiga marknader. Rationalisering i snabbaste möjliga takt och intensifierad försäljning måste i detta läge vara lösenorden för hela vårt lands industri.

I slutet av förra året träffades som bekant ett avtal mellan AB Bahco och aktieägarna i E. A. Bergs Fabriks AB, som innebar, att förstnämnda företag förvärvade samtliga Bergs-aktier. Detta avtal måste givetvis ses mot bakgrunden av de europeiska integrationsplanerna. Tillverkningsprogrammen vid Bergs Bolag och vid Bahcos Verktygsverkstäder i Enköping kompletterar varandra på väsentliga punkter. Det finns alltså goda förutsättningar att få till stånd en värdefull strukturrationalisering. Samtidigt kan man genom det nya arrangemanget tillmötesgå distributörernas och industrins önskemål om en vidgad koncentration på tillverknings- och försäljningssidan av ett brett varusortiment och med förenade krafter ytterligare stärka bearbetningen av exportmarknaderna. Var för sig har Bahco och Berg under årens lopp lyckats skapa en växande internationell efterfrågan på sina produkter. Men den kombination av hårdare påfrestningar och ökade möjligheter, som de ändrade marknadsförhållandena innebär, kräver initiativ efter nya linjer, och Bergs inträde i Bahco-koncernen utgör obestridligen ett intressant led i den svenska verkstadsindustrins dispositioner för att möta denna utveckling.

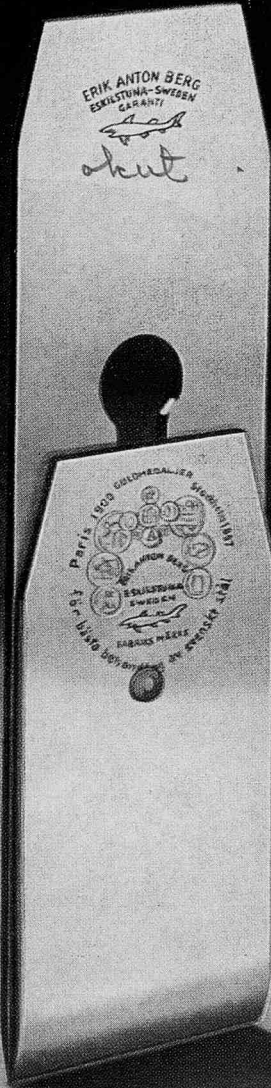
Sträng kontroll av varje enskild produkt har alltsedan starten varit en grundprincip inom Bergs Bolag. Här är det knivar som avsynas.

E.A. BERG

ESKILSTUNA

SWEDEN

1954

Tryckt med anledning av
HANS MAJESTÄT
KONUNG GUSTAF VI ADOLF:s

besök lördagen den 1 juni

1957

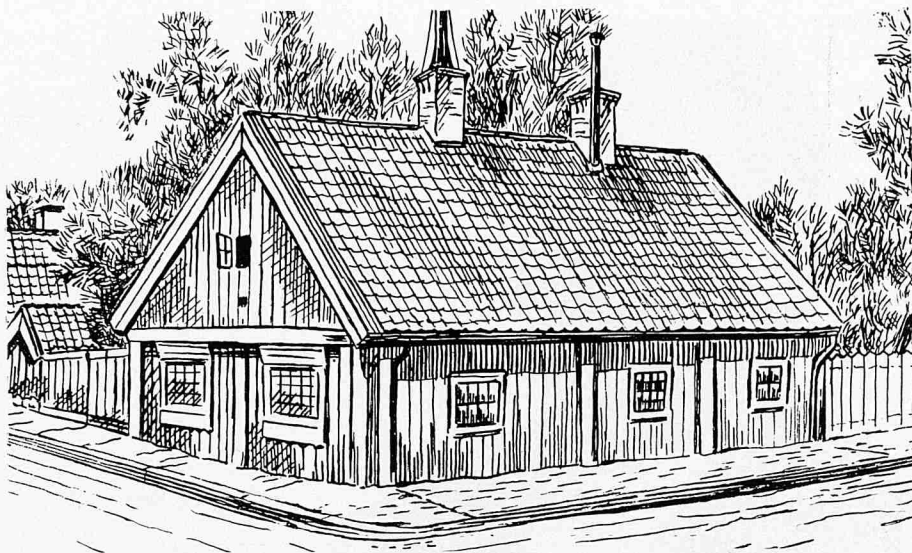

Erik Anton Berg

1857—1903

Det var på klassisk mark i Eskilstuna, som grunden till E. A. Bergs Fabriks Aktiebolag lades för mer än 75 år sedan. När den 23-årige Erik Anton Berg 1880 började smida rakknivar, utgjordes nämligen hans första verkstad av ett av de låga, röda trähus vid Rademacher-gatan, som i mitten av 1600-talet på befallning av Karl X Gustav hade byggts för Reinhold Rademacher och hans smeder.

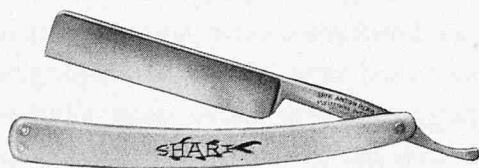
Ett gott huvud, framåtanda och en för tiden osedvanlig kunskap om stålets behandling utgjorde jämte en orygglig energi unge Erik Antons startkapital. Redan från början vannlade han sig om att tillverka endast i alla avseenden absolut förstklassiga artiklar, och han grundlade det kvalitetsmedvetande, som företaget satt en ära i att söka bevara decennierna igenom. Han förstod även att väl utnyttja dåtidens tekniska rön, och han använde sig av kontrollmetoder, som leva kvar ännu i dag, ehuru de ändrats i takt med utvecklingen. Framgången uteblev ej heller. Erik Anton Bergs rakknivar blevo snart allmänt kända för sin osedvanliga skärpa, och det dröjde inte länge, förrän

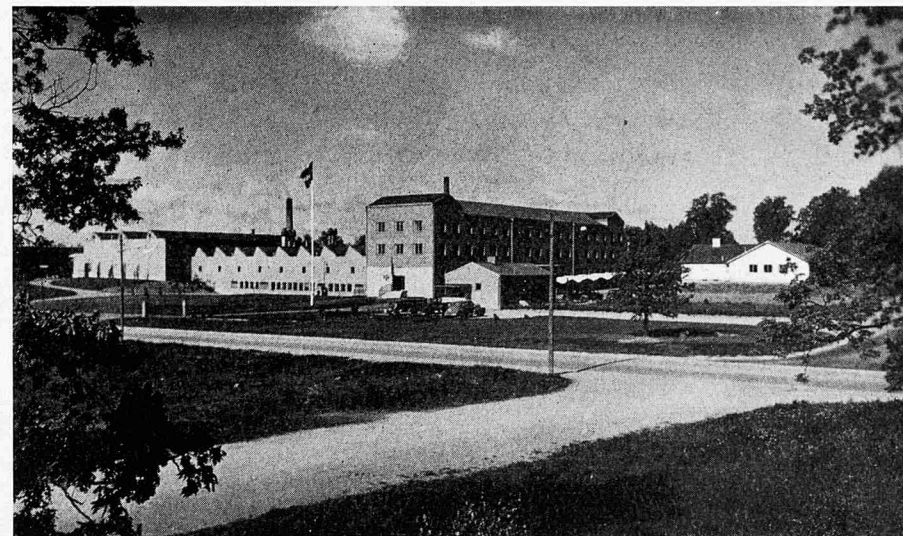
En av de gamla Rademachersmedjorna.

Vid fönstret längst till vänster förhyrde år 1880 Erik Anton Berg ett par bänkeplatser för att tillverka rakknivar. Detta blev grunden till dagens E. A. Bergs Fabriks AB.

ryktet därom spritt sig även utanför Sveriges gränser, beställningarna ökade och med dem kravet på en större leveranskapacitet. 1888 inköptes ett nytt tomtområde, en ny fabrik uppfördes och försågs med det bästa av den tidens maskinella utrustning, och internationell kännedom om fabrikatet spreds ytterligare genom uppmärksammade deltaganden i världsutställningar. Medaljer erhöles sålunda bl. a. vid utställningar i Chicago 1893, Stockholm 1897 och Paris 1900. Det blev emellertid tyvärr inte Erik Anton Berg förunnat att länge få njuta frukterna av sitt strävsamma men framgångsrika pionjärbete. Han avled 1903, endast 46 år gammal.

*Tillverkningen av rakknivar
är numera nedlagd.*

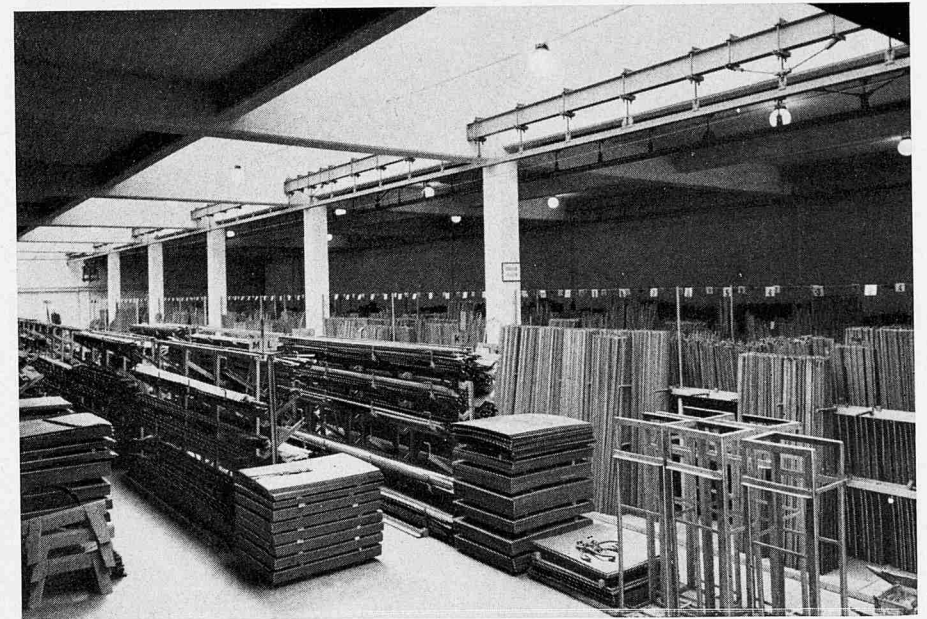
Fabriksanläggningen av idag.

Arbetet med uppförandet påbörjades 1947 och två år senare var överflyttningen av hela verksamheten genomförd.

Tillverkningsprogrammet har successivt utökats och omfattar i dag ett rikhaltigt sortiment handverktyg och knivar. De viktigare varugrupperna äro snickeriverktyg såsom stämjärn, hyveljärn, svarvjärn, skölpar etc., tänger av alla de slag, bultsaxar och trädgårdssaxar, slakt- och hushållsknivar samt skomakarknivar. Rakknivstillverkningen är nedlagd sedan flera år tillbaka.

Bergs verktyg äro kända och uppskattade av yrkesmän i ett sextio-tal länder över hela jordklotet, och ca 60 % av tillverkningen finner avsättning på export. Som exempel på några av Bergs traditionella, utomeuropeiska exportmarknader kunna nämnas USA, Canada, Australien och i Sydamerika bl. a. Argentina, Brasilien, Colombia och Uruguay. Speciella skoknivsmarknader äro Egypten, Syrien, Libanon och Jordan.

För att uppnå en så förhållandevis stor exportvolym på ett så stort antal marknader, har det varit nödvändigt att noga anpassa tillverk-

ningen efter de från land till land så skiftande yrkesvanorna. Det gäller att kunna bjuda yrkesmannen just den modell, han sedan gammalt är van att arbeta med, och fordringarna äro härvidlag synnerligen varierande. Argentinas oxar falla för Bergs knivar, men knivmodellerna äro där helt olika exempelvis den australiske slaktarens. Skomakaren i England eller Sydafrika använder en viss knivtyp med skaft, under det att orientalen vill ha en helt annan, längre modell utan skaft. Andra utföranden måste återigen göras, om man vill få den germanske eller latinamerikanske skomakaren till kund. Telefonarbetarna i Australien och Nya Zeeland veta sedan länge, vad Bergs tänger duga till, och de schweiziska finsnickarna kunna ej tänka sig att använda andra stämjärn än haj-märkta. Apelsiner och grape-fruits från Californien, Palestina eller Marocco kan ha plockats med Bergs frukt-tänger, och ananassen på Hawaii skördas med knivar från Bergs. Fiskarna vid Lofoten använder gärna Bergs speciella fiskknivar, och de torskar, som fångas vid Labradorströmmen, få släppa till sin eftersökta

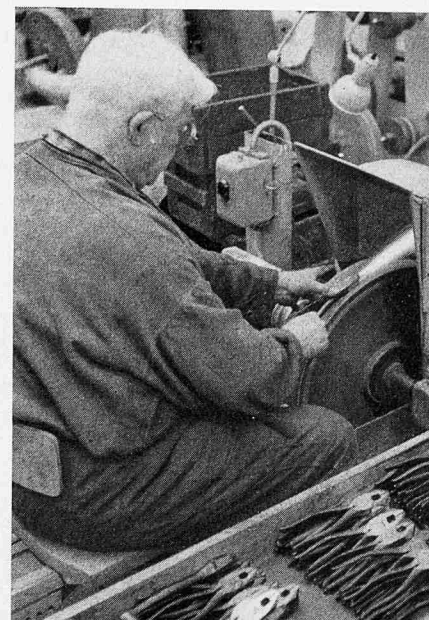
T. v. smedjan och överst stålförrådet.

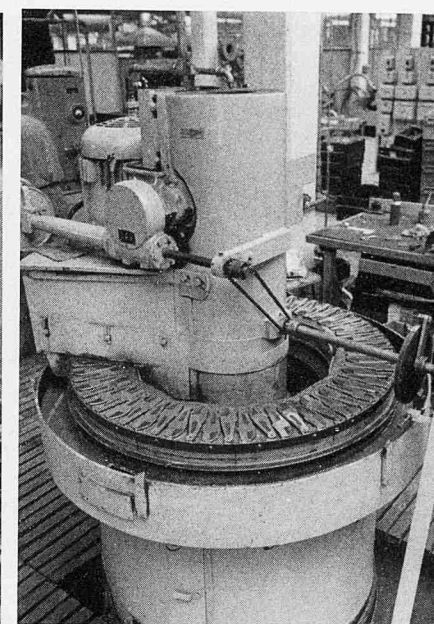
Tångavdelningen — del av fabrikshallen.

lever för hajbettet i Bergs knivar. Detta är bara några få exempel för att visa spridningen av Bergs produkter och deras mångskiftande användningsområden. Det kan ur kuriositetssynpunkt möjligen även vara värt att nämna, att Bergs sedan många år tillbaka är leverantör av de handverktyg, som den fåtaliga befolkningen på den sagoomspunna lilla ön Pitcairn Island i Stilla havet behöver för sitt hantverksmässiga utövande.

1944 blev ett nytt märkesår i företagets historia. Då inköptes nämligen ett större markområde vid Vilsta i utkanten av staden, där en ny, högmodern fabriksanläggning med en golvyta av ca 18.000 m² snabbt växte upp. I januari 1947 togs det första spadtaget, och den första inflyttningen kunde ske i juli 1948 för att sedan successivt fortsätta. Vid uppförandet av den nya fabriken ha alla förenklingar och rationaliseringsåtgärder, som varit möjliga, vidtagits. Planeringen inom verkstaden är gjord enligt genomströmningsprincipen, vilket innebär, att råvaran från ställagret i ena ändan av fabriken vandrar praktiskt

Smärgling av tänger.

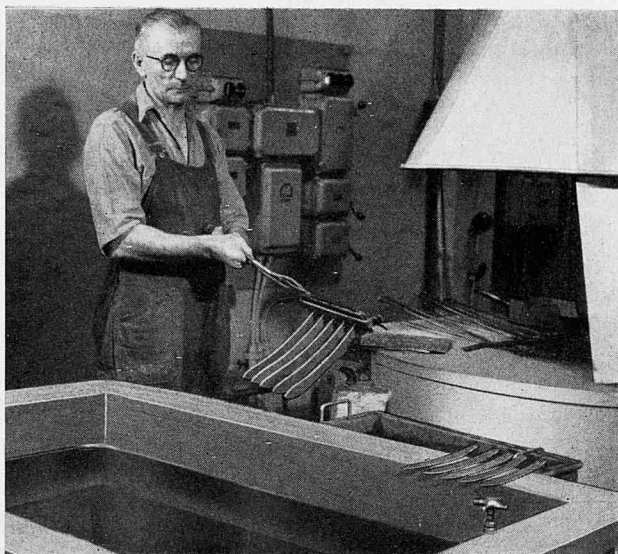

Slipning av bultsaxskär.

taget rakt igenom de olika avdelningarna och kommer fram som färdig produkt i packningsavdelningen i motsatta delen. Planeringen av den nya anläggningen har även skett med tanke på framtiden och möjliggör betydande utvidgningar, om så skulle önskas.

Bolaget äges nu av fem döttrar till Erik Anton Berg, nämligen fruarna Ingeborg Olsson, Ebba Berlin, Greta Carlsson, Karin Alderin och Magda Carlsson. Verkställande direktör är sedan 1935 civilingenjör C. Gust. Andersson. Teknisk chef är överingenjör Torkel Berg, försäljningschef Uno Krantz.

Genom tillkomsten av den nuvarande fabriken med dess moderna maskiner och utrustning, med en yrkesskicklig och ansvarsmedveten arbetarstam och sist men inte minst med ett oavvisligt krav på, att endast det allra bästa får förses med hajmärket, gör E. A. Bergs Fabriks Aktiebolag i dag anspråk på att kunna räknas till de främsta företagen i sitt slag, och står bolaget väl rustat att även framdeles kunna uppfylla yrkesfolkets höga krav på förstklassiga handverktyg och knivar.

Värmebehandlingen sker under noggrannaste kontroll i moderna ugnar. Kunnigt yrkesfolk med lång erfarenhet svarar för denna och andra viktiga arbetsoperationer.

Erik Anton Bergs gamla smedja vid Rademachergatan fyller faktiskt än i dag en inte oviktig uppgift för hela den moderna eskilstunaindustrin. Den hyser nämligen under sitt tak den permanenta utställning av den samlade eskilstunaindustrins produkter, som anordnats av Eskilstuna Fabriksförening. Avsikten är, att det gamla fina Rademacher-kvarteret skall förvandlas till ett kulturresevat och därigenom bevaras åt eftervärlden.

Fortlöpande sker under hela tillverkningens gång kontroll av den framställda produkten. Här undergår tångerna ett klipp- och belastningsprov.

Br 46 5/1957 A B J. O. Öberg & Son, Eskilstuna 1957

E. A. BERGS FABRIKS AKTIEBOLAG
ESKILSTUNA